

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Özgür Kadın Hareketi üyesi Zelal Bilgin, avukatları aracılığıyla kamuoyuna ilettiği mektubunda kadın tutsakların sağlık hakkının sistematik biçimde engellendiğini aktarmıştır. Bilgin'in beyanına göre, tutukluların hastane randevuları kimi zaman açık görüş günlerine denk getirilmekte ve bu durum mahpusları "ya görüş ya tedavi" ikilemine zorlamaktadır. Ayrıca, aynı gün içinde birden fazla hastaneden randevu verilmekte, tutsaklar her birine yetişemedikleri için muayeneleri aksamakta, teşhis ve tedavi süreçleri ciddi şekilde gecikmektedir.

Cezaevinde kelepçeli muayene dayatması sürdüğü gibi, jandarma personelinin yönlendirmeleriyle doktorların kelepçesiz muayeneye izin vermediği belirtilmektedir. Etlik Şehir Hastanesi başta olmak üzere birçok hastanede, kelepçelerin çıkarılmaması hem insan onurunu zedelemekte hem de Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan "işkence ve kötü muamele yasağı"nı ihlal etmektedir.

Yine mektupta, diş tedavisi gören tutuklu Nuriye Adet'in "doktor izinli" gerekçesiyle hastaneye götürülmediği, tedavisinin bu nedenle aylarca ertelendiği, dişlerinin olmaması sebebiyle yemek yiyemediği ve sindirim sorunları yaşadığı aktarılmıştır. Bazı doktorların randevularının cezaevi idaresi tarafından keyfi biçimde iptal edildiği veya jandarma yokluğu gerekçesiyle tutsakların hastaneye götürülmediği de ifade edilmiştir.

Ceza infaz kurumlarında yaşanan bu uygulamalar, yalnızca Hasta Mahpusların Durumlarına Dair CPT ve BM Mandela Kuralları ile değil, Anayasa'nın 56. maddesinde düzenlenen sağlık hakkı, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 72. maddesi ve Hasta Hakları Yönetmeliği ile de açıkça çelişmektedir. Sağlık hakkının cezaevi idaresinin keyfine bırakılması, özellikle kadın tutsaklar açısından hem fiziksel hem psikolojik olarak onur kırıcı ve ayrımcı bir muameleye dönüşmüştür. Bu durum, devletin "tutulan kişilerin yaşamını ve sağlığını koruma yükümlülüğü"nü ağır biçimde ihlalidir.

Bu bağlamda;

- 1- Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Zelal Bilgin ve diğer mahpusların hastane sevklerinin "açık görüş günlerine" denk getirilmesi yönünde bir uygulama var mıdır?
- 2- Cezaevinde kelepçeli muayene dayatmasının halen sürmesinin gerekçesi nedir? Bu konuda Adalet Bakanlığı'nın veya Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün bir genelgesi mevcut mudur?
- 3- Etlik Şehir Hastanesi başta olmak üzere cezaevi mahpuslarına kelepçeli muayene dayatan hekimler hakkında herhangi bir idari veya disiplin soruşturması yürütülmüş müdür?
- 4- "Doktor izinli" gerekçesiyle hastane sevklerinin ertelenmesi ya da iptali hangi mevzuata dayanmaktadır? Bu gerekçeyle tedaviye erişemeyen mahpus sayısı kaçtır?
- 5- Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde son bir yıl içinde kaç mahpusun hastane sevki "personel yetersizliği" veya "jandarma bulunmaması" gerekçesiyle gerçekleştirilmemiştir?
- 6- Cezaevlerinde kadın mahpusların düzenli dış ve genel sağlık kontrollerine erişimi sağlamak için Bakanlığımızın yürüttüğü özel bir program ya da denetim mekanizması bulunmakta mıdır?
- 7- Zelal Bilgin'in ve Nuriye Adet'in tedavi süreçlerinin engellenmesiyle ilgili olarak Adalet Bakanlığı tarafından bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?